

84. zasadnutie Výboru pre daňové prognózy (ďalej len „Výboru“) (12. 09. 2025)

Účastníci stretnutia:

MF SR	– Gabriel Machlica, Dušan Paur, Marián Šaling, Ján Remeta
NBS	– Martin Nevický, Vratislav Pisca
SLSP	– Marián Kočiš
KRRZ	– Matúš Kubík, Jozef Medved'
VÚB	– Michal Lehuta
ČSOB	– Marek Gábriš
Tatra Banka	– Boris Fojtík, Juraj Valachy

Zasadnutia sa zúčastnili aj analytici a analytičky Inštitútu finančnej politiky (ďalej IFP) a ďalší pozorovatelia Výboru. Zástupcovia UniCredit a INFOSTATU vopred ospravedlnili svoju neúčasť.

84. zasadnutie Výboru pre daňové prognózy zahájil riaditeľ IFP Gabriel Machlica. Následne sa prešlo k samotným prognózam. Príjmovú časť prezentoval Dušan Paur a výdavkovú časť Marián Šaling.

NBS: Zástupca formuloval otázku na bližšie špecifikovanie vplyvov v príspevkovom grafe k zmenám v prognóze, ktoré sa týkajú jednorazových vplyvov.

IFP: Ide prevažne o vplyvy Plánu obnovy a odolnosti na vývoj DPH, ktoré pre prehľadnosť zobrazujeme samostatne, oddelene od makroekonomických vplyvov.

Diskusia k prijatým konsolidačným opatreniam:

Úvod zasadnutia bol venovaný novým, konsolidačným opatreniam, ktoré sú zahrnuté v aktuálnej prognóze. Deň pred samotným stretnutím Výboru (11.09.2025) sa konalo osobitné stretnutie, kde boli prezentované členom Výboru jednotlivé konsolidačné opatrenia do väčšieho detailu, aby mali členovia možnosť sa rýchlejšie zorientovať v nových opatreniach. Zo strany IFP tak bola snaha kompenzovať krátkosť času medzi verejným ohlásením opatrení a konaním Výboru. Zároveň bol cieľ venovať sa počas Výboru prevažne diskusii k opatreniam a pohľadu členov na ich kvantifikáciu. Zástupcovia IFP preto vyzvali členov na prezentovanie ich názoru smerom k opatreniam a ich prípadnej kvantifikácii.

NBS: Zástupca sa vyjadril, že pri väčšine opatrení z pohľadu kvantifikácie predbežne nevidia problém. K niektorým opatreniam sa postavili ako k pozitívnym rizikám prognózy, menovite ide o rušenie sviatkov a daňovú amnestiu. Čo sa týka ďalších opatrení nevnímajú predbežne problém. Čo sa týka živnostníkov, vnímajú negatívne riziko z pohľadu kvantifikácie, ale negatívne riziko zatiaľ nematerializovali, resp. s opatrením k falošným živnostníkom nemajú z pohľadu vyčísleného vplyvu problém, v rámci opatrenia skracujúceho odvodové prázdniny však vnímajú negatívne riziko.

VÚB: Zástupca sa pýtal, či je uvedený vplyv poklesom výnosu dane z finančných transakcií (ďalej DFT) voči júnovému Výboru alebo voči rozpočtu?

IFP: Ide o porovnanie voči minulému Výboru. V minulom Výbore sme výnos DFT ešte nemerili tak výrazne, išlo len o aktualizáciu o makroekonomický vývoj. Oproti júnovému Výboru ide o výraznejší pokles, momentálne už zapracovávame dáta o skutočnom plnení za prvé mesiace.

KRRZ: V prvotnom názore na kvantifikáciu nových opatrení sa do veľkej miery stotožňujú s NBS. Daňová amnestia je z pohľadu výnosu neisté opatrenie, napr. aj v súvislosti so skutočnosťou, že sme v čase, kedy nám kontinuálne klesá efektívna daňová sadzba na DPH. Opatrenie zároveň nepomáha vnímaniu daní ako takých. Pri niektorých opatreniach prebrali odhady IFP, čo sa týka daní z práce zatiaľ pre krátkosť času disponujú prvými odhadmi z mikromodelu. Vecne ale z prvotných nápočtov nie je opatrenie, ktoré by vnímali ako rizikové z pohľadu veľkej odchýlky, celkové čísla vnímajú podobne. Avšak opätovne zdôraznili, že ide o prvotné výpočty.

Na tomto mieste zároveň zástupca KRRZ vyjadril nespokojnosť s časovou tiesňou, ktorú vytvára neskoré zverejnenie opatrení politikmi a tlakom na vyhodnotenie opatrení z ich strany v relatívne krátkom čase. Zároveň sa zástupca pýtal aj na to, či by bolo možné, aby pri ďalších zasadnutiach Výboru došlo k náprave tohto stavu.

IFP: Vnímame túto kritiku ako namieste a ani IFP s uvedeným stavom nie je spokojné. Z našej strany však nevieme procesy v súvislosti s ohlasovaním konkrétnych opatrení a časom na vyhodnocovanie ohlásených konsolidačných opatrení zmeniť, resp. mať na nich priamy dosah. Ide o politické rozhodnutie a tlačí nás rozpočtový proces. Snažíme sa však vyjsť členom Výboru čo najviac v ústrety, či už zvolaním separátnych stretnutí s KRRZ, alebo s ostatnými členmi Výboru, čo najskôr po ohlásení opatrení na verejnosti, poskytnutím čo najväčšieho množstva informácií a podrobností o kvantifikáciách jednotlivých opatrení, ale aj ochotou reagovať na akékoľvek otázky členov Výboru.

KRRZ: Oceňujú uskutočnené stretnutie k opatreniam, kde boli konsolidačné opatrenia vysvetlené detailnejšie.

KRRZ: Zástupca sa vyjadril k opatreniu týkajúcemu sa amnestií: z ich pohľadu platí, že daňová amnestia môže zvyšovať pravdepodobnosť ďalších amnestií a z toho dôvodu viesť k zníženiu daňovej disciplíny.

IFP: Pri tomto opatrení by sme chceli podotknúť, že okrem iného platí, že daňová amnestia sa bude týkať len nedoplatkov do určitého dátumu, práve z dôvodu zamedzenia motivácie zneužívať ho.

Taktiež v tomto kontexte chceme zdôrazniť, že v rámci deklarovaného Akčného plánu boja proti daňovým únikom, ktorého je toto opatrenie súčasťou, sa paralelne majú zavádzať aj opatrenia typu zavádzanie QR platieb a v rámci neho rozšírenie počtu subjektov využívajúcich eKasu, alebo zavedenie efaktúry. Pri oboch opatreniach predpokladáme do budúcnosti ich vplyv na zvýšenie efektivity výberu, do Výboru ich však zapracovávame len ako pozitívne riziko.

Diskusia k prezentovanej prognóze:

Tatra banka: Zástupca formuloval otázku ohľadom DFT, či vnímajú správne to, že sa už neočakávajú ďalšie zmeny v odhadovanom výnose z DFT. Otázka smeruje aj na to, či súčasný odhad počítá s prípadnými ďalšími oslobodeniami (napr. medializované oslobodenie živnostníkov)?

IFP: Vzhľadom na súčasný stav legislatívy s tým aktuálny odhad neráta, avšak do budúcnosti nie je vylúčené, že sa takýto návrh objaví. Minimálne sme nepočuli, že takéto opatrenie určite nebude, ale nevieme výsledok rokovaní. Situáciu sťažuje v tomto prípade aj to, že niektoré navrhované opatrenia sú ťažko realizovateľné.

KRRZ: Ich pohľad na výnos DFT: výnos ide v súlade s ich odhadmi. V súčasnosti je to aj v súlade s aktuálnymi odhadmi IFP.

NBS: Čo sa týka DFT sme o niečo málo konzervatívnejší.

IFP: Pokiaľ nedôjde k zmenám legislatívy nečakáme už výrazné zmeny oproti súčasným odhadom.

NBS: Zástupca sa pýta či boli identifikované faktory, ktoré ovplyvňujú EDS na DPH?

IFP: Skúmali sme viacero potenciálnych faktorov. Zameriavali sme sa na porovnanie vývoja medzi rokmi 2024 a 2025. Jedným z faktorov bola samotná spotreba. Tam sa ukazuje len mierny posun štruktúry spotreby smerom k vlastnej produkcii, resp. k nezdanenej spotrebe. Ďalším faktorom je predzásobenie nehnuteľnosťami v poslednom kvartáli 2024. Znova, podotýkame, že nejde o významný faktor, ale prispieva malou časťou k medziročnému poklesu. Tretí faktor sú registrované sociálne podniky, kde evidujeme mierny rast počtu takýchto podnikov, no najmä rast objemu ich tržieb a z toho aj podielu tržieb zdaňovaných zníženou sadzbou 5 %. Tržby týchto podnikov dynamicky rastú, a pre nižšiu sadzbu DPH sú tak konkurencieschopnejší oproti ostatným v odvetví. Ďalej nevieme jasne vysvetliť vysokú hodnotu EDS za štvrtý kvartál 2024. Očakávame po komunikácii aj revízie zo strany ŠÚ SR. Z pohľadu chybovosti sadzieb, evidujeme z dát problém na začiatku roka, ktorý však v čase odznieva, zároveň ide

len o absolútne marginálne vplyvy. Chybovosť zadávaných sadzieb vo všeobecnosti sa javí byť skôr pretrvávajúcim problémom, neevidujeme totiž z dát eKasy medziročne zvýšený podiel využívania znížených sadzieb DPH. Je potrebné zdôrazniť, že vybranými faktormi, ktoré uvádzame vieme súhrne vysvetliť len relatívne malú časť poklesu efektívnej daňovej sadzby.

KRRZ: Zástupca pripomína, že efektivite výberu pravdepodobne nepomohlo ani zavedenie transakčnej dane a s tým spojený pravdepodobný zvýšený prechod na hotovosť. Takisto mediálne zachytili problematiku registrovaných sociálnych podnikov.

IFP: Čo sa týka hotovosti, len doplníme, že na rozdiel od problematiky registrovaných sociálnych podnikov, čo sa týka zvýšeného používania hotovosti v ekonomike, napr. aj v kontexte zavedenia DFT – nevidíme zatiaľ z akýchkoľvek dostupných štatistík (výbery na pobočkách, kartové platby a podobne) výrazný nárast hotovosti v poslednom období. Paradoxne vidíme z dát skôr opačný trend v pomere k nominálnemu HDP. Problém však ale je, že patríme ku krajinám, kde je objem hotovosti v ekonomike dlhodobo jeden z najvyšších spomedzi krajín EÚ. Je potrebné tiež zdôrazniť, že uvedené neznamena, že sa takáto zmena v správaní nemôže udiať v budúcnosti, pravdou ale je, že v súčasnosti na základe dostupných dát takýto trend nevidíme.

NBS: Čo sa týka poklesu spotreby klasických cigariet, sledujeme a evidujeme ho dlhodobo.

NBS: Zástupca vzniesol otázku na výnos DFT, konkrétne či sa IFP nezdá byť prognózovaný sezónny faktor na konci roka príliš optimistický?

IFP: Sezónku máme naviazanú na SEPA platby, kde december je obvykle veľmi silný, preto očakávame takýto vývoj. Vysvetlením môžu byť napr. štandardne vyplácané koncoročné odmeny – to je prípad veľkého počtu malých platieb.

KRRZ: Zástupca vzniesol doplňujúcu otázku na to, akú makrobázu využíva IFP pri DFT, nakoľko to nie je úplne jednoznačné.

IFP: Používame nominálne HDP.

Výdavková časť:

NBS: Akým spôsobom príde k ukončeniu zastropovania 13. dôchodku v roku 2029, prečo je uvedený nulový vplyv?

IFP: V danom roku dôjde k odmraveniu a návratu k súčasnemu mechanizmu t. j. k výpočtu podľa priemernej dávky za predchádzajúci rok. 13. dôchodok skokovo narastie a vráti sa na úroveň, ktorú by dosiahol bez zmeny legislatívy.

NBS: Zástupca vzniesol otázku na to, aký finálny vplyv IFP odhaduje pri zmene výpočtu dôchodkov za obdobie starostlivosti o dieťa? (otázka smerovaná na obdobie za horizontom prognózy)

IFP: Za horizontom rozpočtu vplyv odhadujeme na úrovni približne 0,2 % HDP.

NBS: Akú legislatívu zobrazujete v príspevkovom grafe pri dávke materská a OČR?

IFP: Ide o legislatívu presahujúcu z daní, teda vyššie nároky na dávky sociálneho poistenia pre živnostníkov.

Záverečná diskusia a predbežné hodnotenie

Na záver prezentácie riaditeľ odboru daňových analýz a prognóz otvoril diskusiu a požiadal o predbežnú reakciu na prognózu:

NBS:

- Oceňujú uskutočnené stretnutie k vysvetleniu konsolidačných opatrení a ďakujú za transparentnosť.

- Intuitívne nateraz hodnotia prognózu príjmov aj výdavkov realisticky, finálne ich však ohodnotia až v stanovenom termíne, potrebujú čas na dôkladné vyhodnotenie.
- Dodatočná otázka, či vie IFP indikovať kedy bude dostupná informácia o opatreniach na strane výdavkov nad rámec tých, čo boli predstavené.

IFP: Nemáme k tomuto žiadne informácie, zároveň, jedná sa o výdavky, ktoré nie sú súčasťou daňovej prognózy.

KRRZ:

- Predbežne prognózu príjmov aj výdavkov pri daných makroekonomických predpokladoch hodnotíme **realisticky**.
- Čo sa týka kvantifikácie vplyvov ohláseného balíčka opatrení, vzhľadom na krátkosť času, predbežne neindikujú žiadne výrazné odchýlky legislatívy.
- Riziká vnímajú v skrátanom legislatívnom konaní – očakávajú možné zmeny, ale aj ohrozenú kvalitu legislatívy, či potrebu novelizácií.
- Do stanoveného termínu pošlú finálne hodnotenie.

VÚB:

- Dodatočná otázka k sociálnym odvodom: Prečo výnos rastie? Chápem správne, že časť rastu je mzdová báza (makroekonomický vplyv) a druhá časť SZČO?
IFP: Áno, sú to 2 legislatívy – zvýšenie vymeriavacieho základu a odvodové prázdniny.
- Zástupca vyjadril kritiku voči nedostupnosti informácií o opatreniach na strane výdavkov.
- Prognózu príjmov aj výdavkov hodnotia predbežne **realisticky**.

ČSOB:

- Zástupca sa nemohol zúčastniť včerašieho stretnutia k problematike konsolidačných opatrení, avšak pozrel si ju zo záznamu.
- Prognózu detailne vyhodnotia a zašlú hodnotenie v požadovanom termíne.

SLSP:

- Predbežne prognózu príjmov aj výdavkov hodnotia **realisticky**, v stanovenom termíne zašlú finálne hodnotenie.

TATRA BANKA:

- EDS na DPH vnímajú z uplynulých Výborov ako dlhodobý problém, vyjadrujú neistotu, či sa to v blízkej budúcnosti zlepší. Komunikované riziká na DFT sa podľa nich nakoniec potvrdili.
- Predpoklady sa javia byť realistické, ale čo sa týka celkového hodnotenia prognózy potrebujú čas na vyhodnotenie. Hodnotenie zašlú v požadovanom termíne.

Dodatočná diskusia:

KRRZ: Zástupca položil dodatočnú otázku, či IFP nemá bližšie informácie o zvyšných konsolidačných opatreniach.

IFP: Nechceme vyznieť alibisticky, avšak nevieme o nich zatiaľ veľa, resp. platí, že tieto opatrenia nie sú ani v našej gescii.

Záver:

Na záver stretnutia požiadal Dušan Paur členov Výboru, aby poslali svoje hodnotenia prognózy do stredy 17.9.2025, do konca pracovného dňa na nasledovné adresy: gabriel.machlica@mfsr.sk a dusan.paur@mfsr.sk.

Zapísala: Eva Fedurcová, dňa 12. 9. 2025.